

PM Rotel IX (Dnr KS 2020/956)

Förslag till Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030

Remiss från Malmö stad

Remisstid den 1 oktober 2020

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Stockholms stad har fått Malmö stads miljöprogram på remiss för att yttra sig. Malmö stads miljöprogram är ett strategiskt dokument som anger riktningen för kommunens långsiktiga arbete med miljöfrågor. Miljöprogrammet är styrande för Malmö stads nämnder och bolag och ska även stödja och inspirera Malmöbor och aktörer inom privat och offentlig sektor. Programmet är Malmöns lokala agenda för arbetet med den ekologiska dimensionen av Agenda 2030. Programmets tre övergripande målområden har prioriterats utifrån Malmöns klimat- och miljöutmaningar.

Programmets övergripande målbild är:

Malmö växer med respekt för planetens gränser och skapar ett gott liv för Malmöborna. I Malmö tar vi ansvar lokalt och är ett föredöme globalt.

Följande tre mål är definierade:

- *Ett Malmö med minsta möjliga klimatpåverkan*
- *Ett Malmö med god livsmiljö*
- *Ett Malmö med rik och frisk natur*

Under varje mål finns fyra delmål framtagna som i sin tur har förslag till indikatorer med målvärden till 2030. I förslaget till *Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030* finns också en genomförandebeskrivning.

Malmö har initierat ett nytt arbetssätt som ska mobilisera näringslivet och andra aktörer att samarbeta för att lösa stadens utmaningar och bidra till måluppfyllelse. Miljömålen i förslaget till *Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030* ska följas upp med hjälp av indikatorer, vilka beslutas av Malmöns kommunfullmäktige. Resultatet av miljömålsarbetet följs upp i en årlig miljöredovisning för att se till att utvecklingen går åt rätt håll.

I miljöprogrammet beskrivs även att en klimatomställning kan leda till fler gröna jobb, bättre hälsa, stärkt välfärd och ökad konkurrenskraft. Det beskrivs även att de föreslagna miljöåtgärderna även kan ge positiva effekter på andra områden, till exempel ökad trygghet och välbefinnande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur vidareremitterat ärendet till dotterbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB. På grund av den korta remisstiden har miljöförvaltningen och trafikkontoret inkommit med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret anser att storstäderna i Sverige ligger långt fram i miljöarbetet internationellt sett. De lyfter även att ambitionerna i Malmö stads miljöprogram i huvudsak speglar det man kan förvänta sig av en kommun i framkant. Utöver detta lyfter kontoret ett par punkter som kan förtydligas i förslaget till miljöprogram för Malmö stad.

Miljöförvaltningen anser att förslaget till miljöprogram är tydligt och pedagogiskt formulerat och lyfter fram att det är positivt att det sträcker sig över en längre tid. Förvaltningen redogör även för hur skrivningar i de olika målområdena och delmålen kan preciseras och förtydligas.

Trafikkontoret ser positivt på Malmö stads förslag till miljöprogram. Kontoret lyfter att de känner igen flera av de utmaningar som Malmö stad lyfter fram i programmet och har inga specifika synpunkter på innehållet.

Stockholms Stadshus AB har vidareremitterat förslaget till Stockholm Vatten och Avfall AB som beskriver ett flertal punkter i programmet som de anser kan förtydligas.

Mina synpunkter

Jag ser det som positivt att Malmö Stad tar fram ett nytt miljöprogram och att dess programperiod stäcker sig över en längre tid, något som kan ge god långsiktighet i stadens miljöarbete. De tre huvudmålen med tillhörande delmål fångar på ett gott sätt in de utmaningar som såväl Stockholm som Malmö och många andra städer står inför. Jag ser det avslutningsvis som positivt att programmet inleds med en förankring i de globala Agenda 2030-målen.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 23 september 2020

KATARINA LUHR

Bilaga

Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Stockholms stad har fått Malmö stads miljöprogram på remiss för att yttra sig. Malmö stads miljöprogram är ett strategiskt dokument som anger riktningen för kommunens långsiktiga arbete med miljöfrågor. Miljöprogrammet är styrande för Malmö stads nämnder och bolag och ska även stödja och inspirera Malmöbor och aktörer inom privat och offentlig sektor. Programmet är Malmös lokala agenda för arbetet med den ekologiska dimensionen av Agenda 2030. Programmets tre övergripande målområden har prioriterats utifrån Malmös klimat- och miljöutmaningar.

Programmets övergripande målbild är:

Malmö växer med respekt för planetens gränser och skapar ett gott liv för Malmöborna. I Malmö tar vi ansvar lokalt och är ett föredöme globalt.

Följande tre mål är definierade:

- *Ett Malmö med minsta möjliga klimatpåverkan*
- *Ett Malmö med god livsmiljö*
- *Ett Malmö med rik och frisk natur*

Under varje mål finns fyra delmål framtagna som i sin tur har förslag till indikatorer med målvärden till 2030.

I förslaget till *Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030* finns också en genomförandebeskrivning. Miljöprogrammet tar ansvar för den ekologiska dimensionen av Agenda 2030, men även den sociala och den ekonomiska dimensionen måste vägas in för att en hållbar utveckling ska nås. Enligt programmet är skillnaderna i hälsa och välfärd stora inom Malmö. Insatser för miljön kan även ge positiva effekter på andra områden, till exempel ökad trygghet och välbefinnande. Malmö har initierat ett nytt arbetssätt som ska mobilisera näringslivet och andra aktörer att samarbeta för att lösa stadens utmaningar och bidra till måluppfyllelse. Denna klimatomställning kan enligt programmet leda till fler gröna jobb, bättre hälsa, stärkt välfärd och ökad konkurrenskraft.

Miljömålen i förslaget till *Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030* ska följas upp med hjälp av indikatorer, vilka beslutas av Malmös kommunfullmäktige. Resultatet av miljömålsarbetet följs upp i en årlig miljöredovisning för att se till att utvecklingen går åt rätt håll.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur vidareremitterat ärendet till dotterbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB. På grund av den korta remisstiden har miljöförvaltningen och trafikkontoret inkommit med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt kommunfullmäktiges budget 2020 ska Stockholm vara en fossilfri och klimatpositiv stad senast 2040. Staden ska inta rollen som en internationell förebild i det globala miljö- och klimatarbetet. Arbetet för miljö och klimat ska göra tydliga avtryck inom alla politiska områden och stadens egna verksamheter ska gå före för att visa vägen i arbetet för en klimatsmart och hållbar stad.

Stadsledningskontoret finner att Malmö stads remitterade förslag till Miljöprogram till sin struktur är snarlik Stockholms stads *Miljöprogram 2020-2023*. Övergripande mål och delmål definieras med tillhörande indikatorer. Innehållsligt vilar Malmös och Stockholms båda program på liknande grund, där FN:s och Sveriges miljömål vägs in i de lokala miljöförutsättningarna. Storstäderna i Sverige ligger långt framme i ett internationellt perspektiv, och städer har generellt en viktig roll att spela inte minst när det gäller minskade utsläpp av växthusgaserna.

Stadsledningskontoret anser att ambitionerna i Malmö stads Miljöprogram i huvudsak speglar det man kan förvänta sig av en kommun i framkant. En aspekt av genomförandet som skulle kunna stärkas är att ytterligare beskriva vilka utvecklade arbetssätt som krävs för att målen ska kunna nås. Innovation, inköp, kommunikation och samverkan är viktiga arbetssätt som kommuner kan utveckla för högre målluppfyllelse. Behovet av förändrad lagstiftning på nationell och EU-nivå finns nämnt men skulle kunna tydliggöras än mer. Exempel är lagstiftning som idag hindrar kommuner från att stimulera ny teknik i transportsektorn. Stadsledningskontoret anser att Malmö och Stockholm med fördel skulle kunna utbyta erfarenheter och gemensamt samarbeta med industri och akademi samt gemensamt formera ett påverkansarbete i syfte att ge kommuner fler instrument att arbeta med i klimatomställningen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen *Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030* anses besvarad med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Övergripande synpunkter på innehåll och struktur

Struktur för mål och indikatorer

Miljöprogrammet har en tydlig och lättbegriplig struktur med övergripande målområden, delmål och indikatorer. De övergripande målformuleringarna samt tillhörande delmål är tydliga och pedagogiskt formulerade. Det är bra att miljöprogrammet är långsiktigt och sträcker sig över flera mandatperioder.

Vid jämförelser med det nyligen antagna Miljöprogram 2020-2023 för Stockholms Stad, liksom Miljöprogram för Göteborgs stad 2021-2030 framgår att detaljeringsgraden i Malmö stads föreslagna miljöprogram avviker. Förvaltningen anser att det är en brist att programmet är så kortfattat. Målen är långtgående och ambitiösa men är ofta allmänt formulerade utan att tydligt ange vad som ska uppnås eller vad målen konkret innebär för Malmö stad. Med undantag av klimatmålen saknas specifika målnivåer eller andra väldefinierade målbilder.

I miljöprogrammet beskrivs att preciseringar kan finnas i underliggande åtgärdsplaner och relaterade styrdokument. Detta gör det svårt att få en bild av kommunens ambitioner genom att bara läsa miljöprogrammet. Det är rimligt att kommunens övergripande måldokument inte kan vara allt för detaljerat, men förvaltningen anser att det vore värdefullt att i något högre grad beskriva vilka utmaningar och åtgärdsbehov som behöver hanteras, till exempel genom att lista de allra viktigaste insatserna som behöver genomföras för att uppnå respektive delmål. Hänvisningar till befintliga eller planerade åtgärdsplaner skulle även kunna göras under respektive delmål.

Många av de föreslagna indikatorerna är formulerade på en övergripande nivå. De beskriver att något ska mätas, till exempel utbud av grönska, kvalitet på parker, exponering för kemikalier eller besvär av buller, men det beskrivs inte närmare hur detta ska mätas eller vad som ska uppnås.

Indikatorerna saknar oftast konkreta målnivåer. Målvärden uttrycks istället som ”öka” eller ”minska”, vilket medför att det är svårt att bedöma huruvida målen är tillräckligt ambitiösa för att Malmö Stad ska vara ett globalt föredöme enligt den övergripande målbilden. Förvaltningen har dock förståelse för att det är en utmaning att skapa indikatorer som både är enkla att mäta och som fungerar på en övergripande nivå.

Ansvarsfördelning och genomförande

Förvaltningen anser att det är en framgångsfaktor för miljöarbetet att det finns ett utpekat ansvar för genomförande av miljömålen. Ansvarsfördelningen behöver vara klarlagd för att nämnder och bolag ska budgetera för kostsamma miljöåtgärder. Det är bra att varje nämnd och bolagsstyrelse ska integrera miljöprogrammets innehåll i den ordinarie verksamhetsplaneringen. Det vore dock önskvärt med en större tydlighet avseende vilka nämnder eller bolag som förväntas genomföra respektive delmål.

Under rubriken ”Från ord till handling” hade förvaltningen gärna sett mer av just det – hur ska orden i programmet omsättas i handling? Är det varje förvaltning och bolag för sig själv, eller finns det vinster att göra med att samordna sig? Vilket stöd kan verksamheterna få från centrala funktioner och från varandra?

Agenda 2030, nationella miljö kvalitetsmål och miljö kvalitetsnormer

I miljöprogrammet framgår kopplingen mellan målområden och globala hållbarhetsmål. Dock saknas koppling eller resonemang kring hur delmålen i Agenda 2030 ska nås. Exempelvis skulle programmets olika delmål kunna kopplas ihop med de mest relevanta delmålen i Agenda 2030.

Förvaltningen saknar kopplingen till nationella miljö kvalitetsmål, se vidare specifika kommentarer angående luftkvalitet nedan.

Förvaltningen saknar koppling till miljö kvalitetsnormer, se vidare specifika kommentarer angående vattenförvaltning nedan.

Detaljerade synpunkter på målområden, delmål och indikatorer

Målområde: Ett Malmö med minsta möjliga klimatpåverkan

Målbild: År 2030 har Malmö genomfört en klimatomställning som bidrar till att hålla den globala uppvärmningen under 1,5 grader.

De fyra delmålen som föreslås täcker in olika områden som kan bidra till utsläppsminskningar för att hålla den globala uppvärmningen under 1,5 grader. Förvaltningen saknar ett mål om energianvändning som är en viktig faktor både för att minska utsläppen men även ur ett resurshushållnings-perspektiv.

Delmål 1: Utsläppen av växthusgaser i Malmö som geografiskt område har minskat med 70 procent

Förvaltningen anser att det är positivt att ett målvärde presenteras för detta delmål. En av målsättningarna är att de negativa utsläppen ska öka. Förvaltningen saknar en beskrivning på övergripande nivå kring negativa utsläpp och dess potential i Malmö.

Delmål 2: Malmö stads organisation har nettonollutsläpp

Förvaltningen anser att det är positivt att Malmö stads organisation har ett målvärde på nettonollutsläpp år 2030 och att Malmö därigenom är en föregångare.

Delmål 3: Malmöns konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser är på god väg till en hållbar nivå

Förvaltningen anser det är positivt att konsumtionsbaserade utsläpp inkluderas och uppmärksammas i Malmös miljöprogram. Ett målvärde skulle göra delmålet mer konkret. Det är en utmaning att beräkna dessa utsläpp. Men eventuellt skulle det gå att ta sikte på 1 ton per invånare 2050 i enlighet med Parisavtalet och därifrån ta fram ett målvärde för 2030.

Delmål 4: Malmö försörjs av 100 procent förnybar och återvunnen energi

Förvaltningen saknar en övergripande reflektion över återvunnen energi och vad som ingår i detta. Exempelvis bedömer Stockholms stad att det kommer finnas kvar en betydande mängd fossilt avfall 2030 i avfallsförbränningen. Förvaltningen anser att det är viktigt att åtgärder vidtas för att även minska mängden fossilt avfall som går till förbränning.

Målområde: Ett Malmö med god livsmiljö

Målbild: År 2030 är Malmö en resilient, levande och grön stad där ekosystemtjänster främjas och människors hälsa värnas.

Delmål 1: Hälsosafarlig exponering har minskat avsevärt i Malmö

Förvaltningen anser att Malmös miljöprogram är för defensivt när det kommer till luftkvalitet. Att exponeringen för luftföroreningar i Malmö ska minska innebär i praktiken att Malmö inte behöver göra någonting då intransporten från andra länder högst troligt kommer att minska.

Förvaltningen skulle istället rekommendera Malmö att anta mer konkreta mål och indikatorer med utgångspunkten att det nationella miljö kvalitetsmålet Frisk luft ska klaras i hela staden.

Frågan om kemiska ämnen och deras påverkan behandlas i princip enbart under delmålet Hälsosafarlig exponering har det handlar om människans exponering. Många skadliga ämnen är dock inte i första hand risker för människan utan för ekosystemen.

Innehållet i delmålet är ospecifikt; ”Malmö stad ska arbeta för att minska Malmöbornas exponering för skadliga ämnen i bland annat bostäder och offentliga miljöer”. Förvaltningen saknar en beskrivning av hur detta ska genomföras, vilka ämnen som prioriteras, var de finns, vem som ansvarar för att göra vad etc.

I ”Handlingsplan för Malmö stads strategiska kemikaliearbete 2020-2030” som förvaltningen yttrade sig om i en kontorsremiss finns en lång rad konkreta, detaljerade och välmotiverade åtgärder. Alla detaljer behöver förstås inte finnas även i miljöprogrammet, men någon sorts koppling till vad som ska göras bör finnas. I jämförelse med till exempel klimatmålen framgår att det är stor skillnad i preciseringsgrad mellan målen.

Indikatorn ”Malmöbornas exponering för farliga kemikalier” lämnar också flera frågetecken. Hur ska den mätas? Vilka kemikalier avses? Vilka exponeringsvägar? Att kvantifiera människors exponering är ett enormt forskningsfält och de viktigaste exponeringsvägarna varierar mellan olika ämnen och olika individer.

Inte heller när det gäller buller framgår det hur kommunen ska arbeta för att minska exponeringen. Det är också otydligt vilken typ av buller som avses. I Stockholm är buller från grannar ett av de vanligaste klagomålen, men där är rådigheten inte så stor. Förvaltningen rekommenderar att precisera formuleringarna till omgivningsbuller eller trafikbuller.

I andra mål betonas att Malmö ska vara en grön stad där ekosystemtjänster främjas. Dessa ambitioner kan med fördel kopplas till ljudkvalitet. Stockholms stad har tagit fram en handbok, Gröna lösningar för bättre ljudmiljö. I handboken beskrivs hur man med rätt utformning av de gröna åtgärderna även kan erhålla stora förbättringar av ljudmiljön. Dessa möjligheter och liknande synergieffekter skulle kunna lyftas fram i programmet.

Delmål 2: Utbudet av och tillgängligheten till gröna och blå miljöer har ökat i Malmö

Förvaltningen anser att det är positivt att dessa miljöer ska öka jämfört med idag. Programmet bör dock förtydliga vilka kvaliteter dessa områden förväntas innehålla. Malmös ambitioner kring hur mötet mellan bebyggelse och vattenområden kan se ut bör förtydligas. Sta-

dens spännande målbild om att utgöra framtidens kuststad rymmer säkerligen många av de blå-gröna kvaliteterna. Förvaltningen anser också att kopplingen mellan blå och gröna värden bör beskrivas mer ingående och tydliggöra vilka ekosystemtjänster som ska värnas. Målet skulle behöva utvecklas och definieras, såväl vad gäller nuläge som önskat läge i kvalitativa och kvalitativa termer.

Delmål 3: Malmö har ett hållbart mobilitetssystem

Enligt delmålet ska marken användas effektivt, och mobilitetssystemet ha liten miljö- och hälsopåverkan. Cykel och gångtrafik samt kollektiva resor ska vara självklara, staden ska föregå med gott exempel och varutransporter ske utan bil. De tre indikatorerna för delmålet täcker på en övergripande nivå väl in åtgärder för resor och transporter.

En mer detaljerad handlingsplan för mobilitetssystemet ligger utanför miljöprogrammet vilket medför att det är svårt att ta ställning till om indikatorer och delmål är rimliga och tillräckliga för det övergripande målet om ett hållbart mobilitetssystem. Det skulle behöva preciseras vad som ska uppnås för att målet om ”öka” respektive ”minska” ska ses som tillgodosedda.

De tre indikatorerna som föreslås är rimliga men skulle kunna kompletteras med fler för att helt täcka in transporter och resor. Till exempel anges att bilfria varutransporter inom Malmö stads organisation ska öka. För att ta ställning till indikatorn är det relevant att få en förståelse för med hur mycket de ska öka, samt om hur målet om 100 procent förnybar energi kan uppnås inom de återstående motordrivna transporterna.

Delmål 4: Malmös resiliens vid ett förändrat klimat har ökat

Förvaltningen tycker att det är positivt att Malmös miljöprogram innehåller ett delmål om klimatanpassning, och att staden ska bli mer motståndskraftig mot klimattförändringarnas effekter. Till skillnad från Stockholm har Malmö redan drabbats av kraftiga skyfall, med stora skador som följd. Det finns också erfarenheter från framgångsrikt förebyggande arbete, till exempel stadsdelen Augustenborg där det konventionella dagvattensystemet har ersatts av grön-blå lösningar på markytor och tak. Malmö kan på så sätt utgöra en förebild för andra städer i landet. Förvaltningen anser dock att den stigande havsnivån borde lyftas fram mer, eftersom Skåne inte har någon landhöjning som kan kompensera för den stigande havsnivån. Det borde därmed även finnas en indikator som till exempel redovisar genomförda åtgärder mot extrema havsnivåer.

Målområde 3: Ett Malmö med rik och frisk natur

Målbild: År 2030 har Malmö en hållbar mark- och resursanvändning för att bevara och utveckla värdefulla natur-, havs- och jordbruksområden.

Delmål 1: Ökad biologisk mångfald i Malmö

Förvaltningen ser positivt på att delmålet uttrycker en hög ambitionsnivå, då det är en utmaning inför framtiden för många städer att värna den biologiska mångfald som finns idag.

Dock framgår det inte av miljöprogrammet hur det ser ut i nuläget och vad som krävs för att den biologiska mångfalden ska kunna öka. Delmålet skulle behöva preciseras tydligare för att det ska vara möjligt att bedöma huruvida målformuleringen är realistisk. Kanske beskrivs detta i Malmös naturvårdsplan?

Även indikatorerna skulle behöva beskrivas närmare. Eftersom målvärdet för arealen natur inte innebär ökning är det underförstått att delmålet gäller en kvalitativ förbättring av den befintliga naturmarken. Det vore även önskvärt om det framgick vilka ”utvalda arter” som ska öka/tillkomma för att förbättra artrikedomen.

Delmål 2: Utökat skydd och förvaltning av växters och djurs livsmiljöer

Förvaltningen ser positivt på att Malmö vill utöka skyddet för arternas livsmiljöer.

Förvaltningen föreslår att det viktiga skyddet av havsområden enligt delmål 3 istället skulle kunna inkluderas under detta delmål. I EU:s nya strategi för biologisk mångfald betonas behovet av ett ökat skydd; minst 30 procent av havsytan bör skyddas inom EU. Förutsatt att Malmö stad har värdefulla havsområden kvar att skydda är detta ett viktigt mål.

Indikatorerna är lättbegripliga och framstår som relativt lätta att mäta, men även i detta delmål behöver de förklaras närmare. Om tanken är att en ökning av småbiotoperna ska stärka spridningsvägarna bör denna koppling framgå tydligare. Det skulle bli tydligare om det i programmet angavs exempel på viktiga småbiotoper.

Delmål 3: Fler skyddade havsområden och hållbar förvaltning av vatten och hav

Det svenska vattenförvaltningsarbetet har sedan 2004 varit starkt knutet till EU:s vattendirektiv och miljökvalitetsnormerna för vatten. Miljöförvaltningen saknar denna koppling i Malmös miljöprogram och föreslår att Malmö tydligare beskriver kommunens ansvar att nå och följa miljökvalitetsnormerna för vatten. Miljökvalitetsnormerna bör också ligga till grund för att skapa målformuleringar och indikatorer som är mätbara och uppföljningsbara för vattenarbetet.

Programförslaget skulle bli tydligare om valet av indikatorer föregås av en kortfattad beskrivning av problembild och vilka utmaningar och åtgärdsbehov som finns för att uppnå de föreslagna målen (indikatorerna). Som kuststad har Malmö säkert, liksom Stockholm, också en utmaning i att skydda och stärka de fysiska livsmiljöerna i och intill vatten samtidigt som staden växer och förses med upplevelserika rekreativmiljöer. Ett mål om att förbättra fysiska livsmiljöer vore önskvärt.

I Stockholm har förekomsten av plast i vattenmiljön lyfts upp på dagordningen och arbetet med att minska mängden plast i Stockholms vatten, såväl skräp som mikroplast, har intensifierats. Staden har exempelvis nyligen antagit en handlingsplan för minskad spridning av mikroplast. Vad tänker Malmö kring frågan om plast i sitt vattenarbete?

Stockholm har kommit fram till att en förutsättning för att kunna föreslå och genomföra kostnadseffektiva vattenåtgärder är att bryta ner behovsanalysen till en mer lokal nivå. Stockholms tar därför, i samverkan med övriga kommuner inom avrinningsområdet, fram lokala åtgärdsprogram, en för varje vattenförekomst. Kommer åtgärdsarbetet att konkretiseras på något sätt även i Malmö?

Malmös målvärde för de föreslagna indikatorerna är ”öka” eller ”minska”. Ett mer kvantitativt formulerat målvärde med en tydligare relation till miljökvalitetsnormerna skulle tydliggöra behovet av åtgärder.

Förvaltningen ser positivt på ambitionen att skydda fler havsområden. Eventuellt skulle skydd av både havs- och landområden kunna samlas i samma delmål, se kommentarer under Delmål 2.

Delmål 4: Ökad resurseffektivitet

Förvaltningen tycker att det är positivt att Malmös miljöprogram innehåller ett delmål ökad resurseffektivitet. Förvaltningen föreslår dock att miljöprogrammet kompletteras med följande områden.

- Minskad energianvändning
- Ökad återvinning av jord- och schaktmassor
- Minskad mängd avfall vid byggande
- Ökad insamling och återvinning av textilier
- Minskad nedskräpning

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Klimatet är vår tids största utmaning och städer bär ett stort ansvar att vara drivande för en positiv utveckling. Malmö stads förslag till miljöprogram visar på höga ambitioner på miljöområdet. Flera av de målområden som Malmö stad har ringat in speglas även i Stockholms stads miljöprogram 2020-2023, exempelvis målen om klimatanpassning, biologisk mångfald och cirkulär ekonomi. Det är frågor där städer har rådighet och kan påverka med smart planering av grönytor och infrastruktur, och miljökrav vid upphandling.

Trafikkontoret känner igen flera av de utmaningar som Malmö stad lyfter fram i programmet och har inga synpunkter på innehållet. Det är glädjande att svenska städer går i en gemensam riktning vad gäller klimatet. Det visar på en samsyn vad gäller de utmaningar som städer står inför, och skapar möjligheter för samverkan och erfarenhetsutbyten mellan städer. Kontoret ser positivt på förslaget till miljöprogram och ser fram emot en fortsatt dialog med Malmö stad om hur städer kan hantera klimatförändringarna

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 28 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Underremiss

Stockholm Vatten och Avfall AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten och Avfalls inställning är att det är ett bra och föredömligt kort miljöprogram med enkel och bra struktur samt en del tydliga indikatorer på plats. Det framgår att dokumentet har en övergripande och strategisk karaktär och inte syftar till att konkretisera vilka åtgärder som ska vidtas. Det borde dock tydligare framgå vilka handlingsplaner som konkretiserar respektive mål för att ge en djupare inblick och för att ge verksamheterna i staden bättre stöd i vilka åtgärder som de förväntas vidta.

De olika målen bör även förtydligas så att man förstår att målen gör skillnad. Definitioner som öka och minska säkerställer inte att en reell skillnad görs, då en ökning eller minskning kan vara marginell. Om målen förtydligas i handlingsplanerna bör detta beskrivas tydligare i miljöprogrammet.

Sid 6: Basår 2020 för nettonoll-utsläpp är svårt att förstå. Här finns det väl inget basår egentligen? För att öka förståelsen kunde det framgå vilken typ av kolinlagring som avses.

Sid 7: Det är oklart om även privata transporter ska använda förnybara bränslen eller om det bara gäller stadens verksamheter och organisation

Sid 7: Viktigt att avfallsförbränningen minskar sin klimatpåverkan genom att bl.a. få bort fossil plast. Återvunnen energi behöver vara så miljövänlig som möjligt.

Sid 8. Indikatorerna för målen hälsofarlig exponering samt utbud/tillgänglighet av gröna och blå miljöer är otydliga. Det framgår inte vad som ska mätas, vilket kan ge en otydlig styrning.

Sid 8. För att minska kemikalieutsläppen kan det vara lämpligt att Malmö Stad har sitt eget mål rörande utsläpp av kemikalier.

Sid 9: Här är det viktigt att varutransporter och bränsleförbrukning även minskas förutom användning av mer miljövänliga fordon

Sid 10: För att säkerställa biologisk mångfald och ekosystem, är det lämpligt att ha ett mål rörande ekosystemtjänster

Sid 11 Ökad resurseffektivitet. Där är oklart om målet för återvinning av förpackningar gäller hela Malmö stad eller Malmö stads organisation

Ordförklaringar:

- Förklaringen av negativa utsläpp skulle kunna bli tydligare. Menas kolsänkor, kolinlagring eller annat?

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen anser att miljöprogrammet är föredömligt kort och koncist, med en tydlig övergripande målbild och definierade indikatorer. Koncernledningen anser dock att målvärden som sätts fram till 2030 bör ha någon form av mätbara delmål, så att Malmö stad under tiden fram till 2030 kan mäta att staden är på rätt väg för att uppnå målet.

De indikatorer som ansätts endast minska/öka bör även dessa ha något mätbart mål, då endast minska/öka inte säger något om den slutliga nyttan som uppnås. Ett exempel skulle kunna vara att man definierar en årlig ökning eller minskning i procent eller fast mätetal såsom kilowattimmar, ton eller liknande där så är applicerbart.